

Állásfoglalás a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 279. §-ában foglalt, a szerződés alakszerűségére vonatkozó követelményekkel kapcsolatosan felmerült gyakorlati jogértelmezési kérdéseket illetően

Egy hitelintézet (**Kérelmező**) állásfoglalás kiadása iránti kérelemmel (**Beadvány**) fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz (székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) (**MNB**) a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (**Hpt.**) 279. §-ában foglalt, a szerződés alakszerűségére vonatkozó követelményekkel kapcsolatosan felmerült gyakorlati jogértelmezési kérdéseket illetően.

I. A TÉNYÁLLÁS

Kérelmező – ahogyan azt a Beadványban is jelezte – elkötelezett abban, hogy ügyfelei részére a hatályos jogszabályi keretek között olyan szolgáltatásokat biztosítson, amelyek az ügyfelek gyors, egyszerű és a lehető legkisebb költséggel járó kiszolgálását eredményezi. A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (**Pmt.**) rendelkezései, illetve a Hpt. 2017. július 1. napján hatályba lépő módosítása alapján Kérelmező lehetőséget lát olyan új szolgáltatások bevezetésére, amelyek alapjaiban változtathatják meg az ügyfelek üzleti kapcsolat létesítésére kialakult szokásait, lényegesen csökkentve az ügyfél terheit, a szerződés létesítésével kapcsolatos időbeli ráfordítást.

II. A JOGKÉRDÉS

Kérelmező azon jogértelmezése megerősítését kéri az MNB-től, mely szerint a Hpt. 279. § (1a) bekezdése alapján pénzforgalmi keretszerződés, valamint betét elfogadására vonatkozó szerződés azonosított elektronikus úton is megköthető – ideértve a Pmt. 7. § (10) bekezdése szerinti elektronikus úton elvégezhető azonosításra alkalmas rendszerek igénybevételét – akár már az üzleti kapcsolat létrejöttékor is.

III. A KÉRELMEZŐ ÁLLÁSPONTJA

Kérelmező álláspontja szerint a jelenleg hatályos jogszabályi előírások alapján pénzforgalmi keretszerződés, valamint betét elfogadására vonatkozó szerződés már az üzleti kapcsolat létrejöttékor megköthető a Kérelmező által alkalmazott NETBANK-i/VIDEOBANK-i rendszerekben, ugyanakkor ez a lehetőség nem alkalmazható a hitelezésben.

A pénzforgalmi keretszerződés és a betéti szerződés azonosított elektronikus úton történő megkötése az alábbi három együttes feltétel teljesülésével történik:

- 1) Kérelmező a fogyasztók vonatkozásában eleget tesz a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (**Ptk.**) 6:82. § - 6:85. §-ai szerinti tájékoztatási kötelezettségének.
- 2) Kérelmező elvégzi a Pmt. 7. § (10) bekezdés szerinti azonosítást az előzetesen auditált elektronikus hírközlő eszköz útján.
- 3) Kérelmező a Hpt. 279. § (2) bekezdése szerint azonosított elektronikus úton pénzforgalmi keret, vagy betéti szerződést köt az ügyféllel, ugyanis a Hpt. szóban forgó szakasza a szerződéskötés ezen módját írásban megkötött szerződésként ismeri el, azaz a NETBANK-i felületen megkötött szerződést is írásban megkötött szerződésként ismeri el.

IV. IRÁNYADÓ JOGSZABÁLYI RENDELKEZÉSEK

A Ptk. 6:4. § (2) bekezdése szerint jognyilatkozat szóban, írásban vagy ráutaló magatartással tehető.

A Ptk. 6:7. § (3) bekezdése értelmében írásba foglaltnak kell tekinteni a jognyilatkozatot akkor is, ha annak közlésére a jognyilatkozatban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas formában kerül sor.

A Pmt. 7. § (10) A szolgáltató a (2)-(6) bekezdésben meghatározott intézkedéseket a szolgáltató által üzemeltetett, biztonságos, védett, az 5. §-ban meghatározott felügyeletet ellátó szerv által meghatározott módon, előzetesen auditált elektronikus hírközlő eszköz útján is elvégezheti.

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 4a. pontja alapján e törvényben, valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok vonatkozásában azonosított elektronikus út: olyan személyre szabott elektronikus eljárás, amely a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának egyértelmű azonosítására és a jognyilatkozat tartalmának változatlan visszaidézésére alkalmas formában teszi lehetővé a jognyilatkozat megtételét.

A Hpt. 98. § (2) bekezdése szerint pénzügyi intézmény kockázatvállalással járó ügyletet kizárólag írásban köthet. A szóban kötött pénz- és tőkepiaci ügylet esetében az ügyletkötést a pénzügyi intézmény írásban visszaigazolja.

A Hpt. 279. § (1) bekezdése alapján a pénzügyi intézmény – az egyszeri fizetési megbízás kivételével, valamint az (1a) bekezdésben és a 285. §-ban meghatározott eltéréssel – pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződést csak írásban – ideértve a legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott elektronikus okirati formát is – köthet. Az írásban kötött szerződés egy eredeti példányát a pénzügyi intézmény köteles az ügyfélnek átadni.

A Hpt. 279. § (1a) bekezdésében foglaltak értelmében az (1) bekezdéstől eltérően a hitelintézet pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződést, valamint betét elfogadására vonatkozó szerződést azonosított elektronikus úton is köthet.

A Hpt. 279. § (2) bekezdése alapján a pénzügyi intézmény és az ügyfél az (1) és az (1a) bekezdés szerint megkötött szerződésben megállapodhat arról, hogy meghatározott körben azonosított elektronikus úton kötnek pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződést. Az ilyen módon létrejött pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződés e törvény alkalmazásában írásbeli szerződésnek minősül.

V. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Hpt. 2017. július 1-től hatályos 279. § (1a) bekezdése alapján a hitelintézet pénzforgalmi szolgáltatási keretszerződést, valamint betét elfogadására vonatkozó szerződést azonosított elektronikus úton is köthet, és e körben az azonosított elektronikus úton történő szerződéskötésnek nem feltétele, hogy a felek a korábban megkötött szerződésben megállapodjanak abban, hogy e szerződések megkötésénél az azonosított elektronikus utat alkalmazzák.

A Hpt. azonosított elektronikus út fogalma kibővítette a Hpt. 279. § (1) bekezdés szerinti írásbeliség fogalmát. A definíció tudatosan technológia-semleges megfogalmazást kapott, azaz nem alkalmaz taxatív felsorolást, mivel a technika gyors fejlődése a felsorolás gyakori módosítását követelné meg, hanem olyan fogalmi meghatározást alkalmaz, amely bármilyen új kommunikációs eszköz vagy csatorna megjelenése esetén alkalmas lehet annak megállapítására, hogy az ezek igénybevételeivel megvalósított kommunikáció, illetve annak eredménye kielégíti-e az azonosított elektronikus út követelményrendszerét. Ezen fogalmi meghatározás mindazon technológia segítségével megvalósuló szerződéskötést a Hpt. alkalmazásában írásbelinek minősít, mely alkalmas a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának egyértelmű azonosítására és a jognyilatkozat tartalmának változatlan visszaidézésére alkalmas formában teszi lehetővé a jognyilatkozat megtételét.

A Hpt. az azonosított elektronikus út definíciójának megfogalmazásával – a személyre szabott elektronikus eljárásra történő utalással – valóban nyit afelé, hogy tágabb értelmezést nyerjen az írásbeliség fogalma. Erre utal a Hpt. módosított 279. §-ához fűzött indoklás is, miszerint „*megfelelő garanciális feltételek teljesülése esetén a jelenleginél szélesebb körben indokolt megengedni a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződések elektronikus úton történő megkötését*”. Az indoklás emellett kifejezetten rögzíti azt is, hogy a módosítás háttérében elsősorban a Pmt. hatályba lépésével az ügyfél-átvívógítás szabályozásában bekövetkező változások állnak.

A fentieket figyelembe véve abban az esetben, ha a Kérelmező által alkalmazott informatikai rendszer és eljárás maradéktalanul megfelel a Pmt. 7. § (10) bekezdésében megjelölt hírközlő eszközzel szemben támasztott követelményeknek, úgy – az MNB álláspontja szerint – egyúttal alkalmas arra is, hogy teljesítse a Hpt.-nek az azonosított elektronikus úton történő szerződéskötéssel kapcsolatban támasztott, a fentiekben részletesen kifejtett feltételeit. Bármely más rendszer, eljárás, technológiai megoldás esetében egyedi vizsgálatot igényel annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy az alkalmazott eszköz, illetőleg a szerződéskötéshez felhasznált kommunikációs csatorna valóban teljesíti-e az azonosított elektronikus úttal összefüggésben támasztott feltételeket, azaz biztosítja a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának egyértelmű azonosítását, továbbá a jognyilatkozat tartalmának változatlan visszaidézésére alkalmas formában történő megtételét.

Az MNB az állásfoglalás III.3. pontjához kapcsolódóan megjegyzi továbbá, hogy a szerződéskötés során teljesülniük kell a távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződésekről szóló 2005. évi XXV. törvény tájékoztatásra vonatkozó előírásainak is.

Mindemellett az MNB hangsúlyozza, hogy jelen állásfoglalásban a feltett jogkérdés prudenciális felügyeleti hatósági szempontú megítélése került kifejtésre. Az MNB a szóban forgó megoldások mellett létrejövő konkrét egyedi szerződések érvényességének vagy érvénytelenségének kérdésében nem foglalhat állást, hiszen ennek megítélése bírósági jogkörbe tartozó kérdés.

Az MNB felhívja a Kérelmező szíves figyelmét arra, hogy az MNB véleményét kizárólag a Kérelmező által rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, és az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak a Kérelmező által a beadványban előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. A jelen állásfoglalás kizárólag a Kérelmező tájékoztatása céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

2018. június 28.